

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισηγητής: Γιάννης Χατζηδημητρίου, Καθηγητής

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων

Η Φιλοσοφία του Μαθήματος

Στη διάρκεια των τελευταίων τριάντα ετών η σημασία της διεθνούς διάστασης του κόσμου των επιχειρήσεων συνεχώς αυξάνεται. Η αυξανόμενη διεθνοποίηση των αγορών εντατικοποιεί τον ανταγωνισμό και επηρεάζει τις επιχειρήσεις όλων των κλάδων, από τη μικρότερη μέχρι τη μεγαλύτερη. Γεγονότα όπως πολιτικές μεταβολές, διακρατικές εμπορικές και οικονομικές συμφωνίες, τελωνειακές ενώσεις, διακυμάνσεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες κ.ά., είναι δυνατό να επηρεάσουν σημαντικά την ανταγωνιστικότητα, την κερδοφορία και τη βιωσιμότητα μιας επιχείρησης, *ανεξάρτητα από το αν έχει διεθνείς δραστηριότητες ή όχι*. Η αντίληψη ότι μια επιχείρηση λειτουργεί μόνο στην τοπική αγορά, και συνεπώς δεν επηρεάζεται από τις διεθνείς εξελίξεις, είναι στην καλύτερη περίπτωση αφελής. Αδιαμφισβήτητη απόδειξη για το τελευταίο είναι *η οικονομική κρίση* που επηρέασε όλες τις επιχειρήσεις και όλα τα νοικοκυριά ανεξαιρέτως! Σήμερα, οι επιχειρηματικές αποφάσεις πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τις συνθήκες που επικρατούν στις διεθνείς αγορές. Η αδυναμία κατανόησης του τρόπου λειτουργίας των διεθνοποιημένων αγορών και της σημασίας των διεθνών εξελίξεων για την επιχείρηση είναι δυνατό να επηρεάσει δυσμενώς την ανταγωνιστικότητά της, τη συνολική χρηματοοικονομική επίδοσή της και τη βιωσιμότητά της. Η κρίση που διέρχεται η παγκόσμια οικονομία από το 2008 και μετά απέδειξε πανηγυρικά τη σπουδαιότητα της επαρκούς αντίληψης του τρόπου λειτουργίας των διεθνών αγορών για τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους σ' αυτές. Η κατανόηση των θεμάτων αυτών από τα διοικητικά στελέχη καθίσταται ακόμα πιο επιτακτική για πολλές Ελληνικές επιχειρήσεις οι οποίες, καθώς αντιμετωπίζουν διαρκώς αυξανόμενο διεθνή ανταγωνισμό, αλλά και συνεχώς χαμηλότερη ζήτηση στην εγχώρια αγορά, έχουν στρέψει την προσοχή τους στις σχετικά ανεκμετάλλετες, αλλά και υψηλού κινδύνου, αγορές των Βαλκανικών και Παρευξείνιων χωρών.

Στο μάθημα αυτό θα εξεταστούν θέματα σχετικά με τη σημασία και τις ιδιαιτερότητες της δραστηριοποίησης της επιχείρησης στο έντονα ανταγωνιστικό διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον, δηλαδή σχετικά με την ανάπτυξη της *εξωστρέφειας* της επιχείρησης. Θέματα όπως η παγκοσμιοποίηση και η διεθνοποίηση των αγορών και οι συνέπειές τους για όλες τις επιχειρήσεις, τα είδη, χαρακτηριστικά, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των πολυεθνικών επιχειρήσεων, τα εμπόδια και οι περιορισμοί των διεθνών συναλλαγών, η σημασία των πολιτισμικών και κοινωνικών (κουλτούρα), οικονομικών, χρηματοοικονομικών, νομικών, περιβαλλοντικών και πολιτικών παραγόντων και διαφορών από χώρα σε χώρα για τις θεμελιώδεις λειτουργίες της επιχείρησης, καθώς και η σπουδαιότητα όλων αυτών στη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων και διαμόρφωσης επιχειρηματικής στρατηγικής, θα μελετηθούν σε βάθος. Η σημασία αρκετών από τα παραπάνω θέματα θα μελετηθεί και όσον αφορά στην αντιμετώπιση από τις εγχώριες επιχειρήσεις του ανταγωνισμού από ξένες επιχειρήσεις που εισέρχονται και επεκτείνουν τις εμπορικές ή/και παραγωγικές δραστηριότητές τους στην Ελληνική αγορά. Η εκτενής ανάλυση μελετών περιπτώσεων (case studies) στη διάρκεια των διαλέξεων θα δείξει πως όλα τα παραπάνω θέματα εφαρμόζονται στην πράξη.

Στόχοι του Μαθήματος

1. Να μελετήσει και να εξηγήσει τις θεμελιώδεις αρχές και έννοιες που σχετίζονται με το εξαγωγικό εμπόριο και τις διεθνείς συναλλαγές γενικότερα, τη διαχείριση ανθρωπίνων πόρων, την παραγωγή, το marketing και τη χρηματοοικονομική διαχείριση στο διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον.
2. Να αναλύσει σε βάθος και να καταστήσει κατανοητά στους μεταπτυχιακούς φοιτητές (και τωρινά ή μελλοντικά διοικητικά στελέχη) τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του παραγόντων του περιβάλλοντος κάθε χώρας, καθώς τα διοικητικά στελέχη της επιχείρησης πρέπει να είναι κατάλληλα προετοιμασμένα για να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις συνθήκες που επικρατούν και τους παράγοντες που επηρεάζουν τη λειτουργία της στην ξένη χώρα.
3. Να διδάξει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές πως να ερμηνεύουν τις συνθήκες που επικρατούν στις διεθνείς αγορές και πώς να αξιολογούν και να εκτιμούν τη σημασία τους και τις επιπτώσεις τους για τον στρατηγικό σχεδιασμό και την υλοποίηση των στρατηγικών στόχων της επιχείρησης ή του οργανισμού τους στην εγχώρια αγορά ή στις διεθνείς αγορές.

Με δεδομένη τη μεγάλη έλλειψη διοικητικών στελεχών με εξειδικευμένες γνώσεις στις Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες στην ελληνική αγορά, ο θεμελιώδης στόχος του μαθήματος, και του προγράμματος γενικότερα, είναι να εφοδιάσει τον μεταπτυχιακό φοιτητή με εκείνες τις τεχνοκρατικές, αλλά και τις εμπειρικές, γνώσεις οι οποίες θα τον καταστήσουν ικανό να διαχειριστεί αποτελεσματικά τις ιδιαιτερότητες και τις αντιξοότητες που είναι δεδομένο ότι θα αντιμετωπίσει στην προσπάθειά του να προωθήσει με επιτυχία τις εμπορικές ή/και τις παραγωγικές δραστηριότητες της επιχείρησής του στις αγορές ξένων χωρών.

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών θα βασιστεί στα ακόλουθα:

- α.** Στην ανάλυση δύο μελετών περιπτώσεων (case studies) που θα δοθούν και που, μετά τη βαθμολόγησή τους, θα συζητηθούν στη διάρκεια των διαλέξεων (50% του τελικού βαθμού). Μία προαιρετική τρίτη μελέτη περίπτωσης θα δοθεί προς το τέλος του εξαμήνου για όσους φοιτητές θα θελήσουν να βαθμολογηθούν με τρεις μελέτες περιπτώσεων.
- β.** Στην τελική γραπτή εξέταση (50% του τελικού βαθμού), στην οποία στο 1^ο Μέρος απαντάτε δύο από τις τρεις ερωτήσεις ανάπτυξης που δίνονται (50% του βαθμού του γραπτού), ενώ στο 2^ο Μέρος απαντάτε σε ερωτήματα από ένα σύντομο case study (50% του βαθμού του γραπτού). Για την απάντηση του case study μπορεί να χρησιμοποιηθούν βιβλία και σημειώσεις.
- γ.** Σε μια προαιρετική ατομική ή ομαδική εργασία (20% του τελικού βαθμού). Το μέγεθος της ομάδας (1-2 άτομα) θα εξαρτηθεί από το θέμα και την έκτασή του. Το ποσοστό της εργασίας θα αφαιρεθεί από το ποσοστό των μελετών περιπτώσεων (10%) και από την τελική γραπτή εξέταση (10%) και θα διαμορφωθεί σε 20–40–40. Οι φοιτητές μπορούν να προτείνουν κάποιο θέμα που τους ενδιαφέρει, εμπειρικό ή θεωρητικό, ακόμα και μέσα από τον εργασιακό τους χώρο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Υλικό Μελέτης

Η μελέτη συμπεριλαμβάνει το Κεφάλαιο 1 και τις ενότητες 2.1 έως 2.4 του Κεφαλαίου 2 από το βιβλίο “Χατζηδημητρίου, Γ.Α., Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες, Εκδόσεις Ανικούλα, Θεσσαλονίκη, 2003”, καθώς και τις **Σημειώσεις** του μαθήματος οι οποίες θα αναρτηθούν στο Compu σε μορφή pdf.

Προαιρετικά / Βοηθητικά Συγγράμματα

(Όλα τα συγγράμματα υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου)

A. Ελληνικά

1. Griffin, R. και Pustay, M., *Διεθνείς Επιχειρήσεις και Επιχειρηματικότητα*, Εκδ. Τζιόλα, Μετάφραση 6^{ης} Έκδοσης, Αθήνα, 2011.
2. Ball, D.A., Geringer, J.M., Minor, M.S. & McNett, J.M., *Διεθνής Επιχειρηματική Δραστηριότητα*, Επίκεντρο, Μετάφραση 12^{ης} Έκδοσης, 2010.
3. Θανόπουλος, Γ., *Διεθνής Επιχείρηση: Περιβάλλον, Δομή και Προκλήσεις*, Εκδόσεις Interbooks, 2006.
4. Φιλαδαρλής, Μπ., *Ο Τζακ, η Φασολιά και οι Εξαγωγές*, Global Greece, Θεσσαλονίκη, 2014.

B. Αγγλικά

1. Cavusgil, S.T., Knight, G. & Riesenberger, J., *International Business: The New Realities*, Pearson, 2012.
2. Daniels, J.D., Radebaugh, L.H. & Sullivan, D.P., *International Business: Environments and Operations*, Addison Wesley, 2015 (ή παλαιότερη έκδοση).
3. Griffin, R. & Pustay, M., *International Business: A Managerial Approach*, Addison Wesley, 2015.
4. Hill, C.W., *International Business: Competing in the Global Marketplace*, McGraw-Hill, 2014 (ή παλαιότερη έκδοση).
5. Luthans, F. & Doh, J.P., *International Management: Culture, Strategy and Behavior*, McGraw-Hill, 2015.
6. Ricks, D., *Blunders in International Business*, Blackwell Business, 2011.
7. Rugman, A.M. & Collinson, S., *International Business*, 6th ed., Pearson, 2012.

Επιστημονικά Περιοδικά (Όλα διαθέσιμα στη Βιβλιοθήκη)

Journal of International Business Studies, International Business Review, Journal of International Management, Journal of World Business, Management International Review, Strategic Management Journal, Research in International Business and Finance, Harvard Business Review, European Management Journal, International Review of Strategic Management, Journal of Business Research, Long Range Planning, Business Horizons, California Management Review, Sloan Management Review.

Περιοδικά και Οικονομικές Εφημερίδες

Ο φοιτητής της Διοίκησης Επιχειρήσεων και μελλοντικό διοικητικό στέλεχος είναι απαραίτητο και επιτακτικό να παρακολουθεί και να ενημερώνεται συνεχώς για τις εξελίξεις στον κόσμο των επιχειρήσεων και στην οικονομία γενικότερα, εκεί όπου αργότερα θα ψάξει να βρει εργασία. Εφημερίδες και περιοδικά που προσφέρουν αυτή την ενημέρωση είναι οι Ναυτεμπορική, Ημερήσια, Επένδυση, Κεφάλαιο, Αγορά, Μέτοχος, Χρηματιστήριο κ.ά. (και σε ηλεκτρονική μορφή), καθώς και τα αγγλόφωνα Fortune, Business Week, Economist, Financial Times κ.ά. Βεβαίως σήμερα τεράστιες δυνατότητες ενημέρωσης προσφέρουν και οι εφημερίδες που είναι διαθέσιμες **δωρεάν** μόνο στο διαδίκτυο, όπως οι Capital, Κέρδος, Εξπρές, Euro2day, Newmoney, FortuneGreece, Sofokleousin, Voria κ.ά.

Ώρες Γραφείου

Πέμπτη – Παρασκευή 3:30 – 4:30 μ.μ., καθώς και άλλες μέρες και ώρες κατόπιν συνεννόησης.
Γραφείο 312, 3^{ος} Όροφος, κτήριο ΗΘ, τηλ. 2310–891585, φαξ 2310–891544, e-mail hajdim@uom.edu.gr.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1. Βασικές Έννοιες των Διεθνών Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων.
2. Πολυεθνικές Επιχειρήσεις: Είδη, Χαρακτηριστικά, Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα.
3. Τα Εμπόδια και οι Περιορισμοί των Διεθνών Συναλλαγών.
4. Οι Κοινωνικοί και οι Πολιτισμικοί Παράγοντες (Κουλτούρα) στο Διεθνές Περιβάλλον.
5. Οι Οικονομικοί Παράγοντες στο Διεθνές Περιβάλλον.
6. Οι Χρηματοοικονομικοί Παράγοντες στο Διεθνές Περιβάλλον.
7. Οι Νομικοί Παράγοντες στο Διεθνές Περιβάλλον.
8. Οι Περιβαλλοντικοί και οι Γεωγραφικοί Παράγοντες στο Διεθνές Περιβάλλον.
9. Οι Πολιτικοί Παράγοντες στο Διεθνές Περιβάλλον.